

KRIJGSGEVANGENEN

van de reserve-officieren en van de lagere militairen¹⁾ naar Duitsland in krijgsgevangenschap werden afgevoerd: tot aan de Spoorwegstaking, 17 september '44, konden zij in briefcontact staan met hun verwanten in bezet gebied en vandaar pakketten ontvangen en nadien nog berichten en pakketten uit de Geallieerde wereld. Laten wij diegenen terzijde die in mei en juni '40 maar korte tijd krijgsgevangenen waren (zij kregen verlof naar bezet gebied terug te keren), dan hebben in totaal ruim dertienduizend Nederlandse militairen als krijgsgevangenen in Duitsland vertoefd; van hen zijn drie- tot vierhonderd omgekomen, zeg: omstreeks 3%. Er is niet alleen een schril contrast tussen die 3% en de 19,4% die in Japanse krijgsgevangenschap is bezweken maar bovendien hebben veruit de meesten die er als krijgsgevangenen der Japanners het leven afbrachten, traumatische ervaringen gekend die aan vrijwel alle krijgsgevangenen der Duitsers bespaard zijn gebleven.

Dat is een opmerkelijk verschil tussen de bezettingsgeschiedenis van Nederland en die van Nederlands-Indië.

¹⁾ Van diegenen die zich moesten aanmelden, in totaal wellicht tweehonderdveertigduizend militairen, bleven velen weg en kregen anderen vrijstelling; slechts ca. elfduizend zijn naar Duitsland getransporteerd.